

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Glasi Slovencev v Argentini

Leto LXXXIII | 30. septembra 2024 - Buenos Aires, Argentina | Št. 17

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

DRUŠTVO SLOVENCEV V MENDOZI PRAZNUJE 75. OBLETNICO Z NAVDUŠENJEM IN DEDIŠČINO | 25. avgusta 2024

Na sončno nedeljo so se Slovenci v Mendози zbrali v svojem domu, da bi obeležili 75 let zgodovine, prijateljstva in vztrajnosti. Vzdušje je bilo nabito s čustvi, udeleženci pa so se pripravljali na poseben dogodek.

Dogodek se je začel s sveto mašo, slovenskim trenutkom, ko smo se spomnili tistih, ki fizično niso več prisotni, a njihova dediščina še vedno živi v srcu skupnosti. Prižgane sveče so osvetljevale oltar, glasovi slovenskega zbora in okteta pa so napolnili prostor s pesmimi, ki so odmevale v dušah.

Po sveti maši so se udeleženci zbrali pri skupnem zajtrku. Mize so bile polne smeha, anekdot in vezi, ki so povezovala to skupnost.

Kulturni program je bil potovanje skozi čas in identiteto.

Slovenski mendoški pevski zbor je zapel "Čej so tiste stezice", melodijo, ki priključuje oddaljene dežele in hrepenenje po izgubljenem domu. Nato je Slovenski mendoški oktet navdušil prisotne z dodatnimi pesmimi, otroška in mladinska folklorna skupina Mendoški nageljni pa je pripravila živahen ples za občinstvo.

Agustin Reising Ovčjak, učenec slovenske šole, je recitiral pesem, ki sta jo napisala Fric Šmon in Zofija Štumberger, kot uvod v nadaljnje dogajanje:

»Slovenski dom« je ljubljeni dedek,
ki je z ljubeznijo delil domovino.
Njegove spomine podari kot zgodbe,
njegov glas je odmev, ki ne umolkne...

Je mati in oče, je toplina in nežnost,
kjer najdem svoj dom in oklep,
kjer se počutim varnega, kjer se učim in rastem,
kjer krepim svojo osebnost.

Kot majhen otrok je »slovenski dom«,
vsak presenečen trenutek, nov pogled.
Moje oči zasvetijo s toplimi obzori,
doživeti, ki so kot diamant ostali v moji duši."

Predsednik Slovenskega društva v Mendози, Tine Šmon, je nato prevzel besedo. Njegov govor je bil več kot le besede, bil je most med generacijami. Preden je spregovoril je previdno prebral pismo, ki ga je napisal njegov ded, Stane Grebenc. To pismo je opisovalo začetke slovenske skupnosti v Mendози. Stane je opisoval težave, s katerimi so se soočali ob prihodu: iskanje stanovanja, dela, neznanje jezika. Kljub pomanjkanju finančnih sredstev so z neomajno odločnostjo postavili temelje za današnjo živahno skupnost.

"Kdaj in kako se je začelo?" — se je spraševal Stane v pismu—. "Ob koncu druge svetovne vojne, ko je velik del slovenskega naroda zapuščal domovino in iskal varen pristan tudi v Argentini." In tako nas je s temi besedami popeljal nazaj v preteklost, v negotovost novega začetka. V tem kontekstu so pionirji, ki so postavili temelje slovenske skupnosti v Mendози, začeli s konkretnimi dejanji izkazovati svoje

vrednote: solidarnost, medsebojno podporo med sveže priseljenimi Slovenci, enotnost in sodelovanje pri premagovanju izzivov.

Tine Šmon je spregovoril o pogumu teh pionirjev, o svoji ljubezni do slovenske kulture in o potrebi po ohranjanju tega plamena. "Ideali, zaradi katerih so naši predniki zapustili domovino, so še vedno aktualni," je dejal, z očmi uprtimi v občinstvo. "Zato bo naše delo še naprej usmerjeno k tem ciljem."

V dvorani je zavladala globoka tišina. Pismo Stana Grebena ni bilo le kos papirja; bilo je pričevanje o žrtvovanju, o sanjah, stkanih na daljavo, o skupnosti, ki je premagala ovire in zacvetela na argentinski zemlji.

Nadaljevanje ganljivega trenutka: Predvajali smo video s fotografijami prvih priseljencev, ki so bili izvor slovenske skupnosti v Mendози. Že od prvih dni v Mendози, ko je zbor prvič nastopil na božič leta 1948, se je ideja o ustanovitvi Slovenskega društva v Mendози utrdila. Njegov cilj je bil združiti in zastopati slovenske priseljence, negovati duhovne, kulturne in narodne vrednote ter nuditi moralno in materialno pomoč svojim članom. Skozi leta so ta semena uspešno vzkli, zahvaljujoč predanosti mnogih.

Med dogodkom so se v zraku širili vonji in okusi tradicionalnih jedi. Udeleženci so uživali v tradicionalnih pečenicah, ki so jih postregli s tenstanim krompirjem. Za nazdra-

vljanje so razdelili še šampanjec in okusno torto. Vsak dvignjen kozarec je bil poklon vztrajnosti in dediščine.

Nato je Ansambel bratov Nemanič zaigral polke in povabil vse na plesišče. Glasba je povezovala generacije in kulture, kot nevidna nit, ki je prepletala preteklost s sedanostjo.

Tudi najmlajši so imeli svoje praznovanje ob otroški dnevu, ki so ga organizirali starši slovenske šole. Smeh, igre in obljuba prihodnosti, ki je trdno zakoreninjena v skupnosti.

V vhodni dvorani je bila na ogled vizualizacija, ki je jo pripravila arhivska ekipa pod vodstvom Angelce Čad. Prikazovala je migracijo naših staršev in starih staršev iz Slovenije v Mendozo. Fotografije ladij in priseljenjskih družin so vzbujale osebne zgodbe. Obiskovalci so lahko s svojim znanjem dopolnjevali prazne prostore informacij, tako da je bila ta umetniška živa in se razvijala z interakcijo opazovalcev.

Na tem dnevu je skupnost Slovencev v Mendози ne le praznovala svojo preteklost, temveč tudi potrdila svojo zavezo prihodnosti. "Slovenski dom" še vedno ostaja naš zavetje, vsi pa smo združeni v obljubi, da bomo naprej gradili na temeljih, ki so jih naši predniki postavili z ljubeznijo, upanjem, solidarnostjo in nepopustljivo odločnostjo.

Na stičišču spomina in prihodnosti skupnost Slovencev v Mendози še naprej plete svojo zgodbo, generacija za generacijo.

Društvo Slovencev v Mendози

63. MLADINSKI DAN | Mladina Našega doma San Justo

V nedeljo, 8. septembra, se je vršil 63. Mladinski dan v Našem domu. Bil je res lep zaključek velikega truda in priprav Mladine Našega doma v letu 2024. Prizadevanje vseh mladih se je začelo s tem znanim in imenovanim »Mladinskim mesecem«, ki se začne mesec dni pred velikim dogodkom. In čakanja je bilo končno konec!

Praznovanje se je začelo ob 8. uri s sveto mašo

v Sanjuški stolnici; daroval jo je g. Franci Cukjati. Mladina Našega doma je povzdignila daritev s petjem ob spremljavi kitar in orgel. Zahvalili smo se Bogu za prejete dobrote v skupnosti in za bogat zaklad vere ter slovenstva. Prisotne so bile tudi zastavonoše v spremstvu mladine ter otrok v narodnih nošah. Sveta maa je zaključila z pesmijo »Povsod Boga« ter blagoslovom pred sliko Marije Pomagaj.

Po končani maši se je vsa mladina slikala pred cerkvijo, nato pa smo skupno odšli v Naš dom. Zbrali smo se na dvorišču, kjer smo imeli začetni nagovor ter dviganje zastav.

Sledilo je tekmovanje v odbojki, ki je potekalo na dveh ločenih igriščih. Na enem so tekmovala dekleta, na drugem pa fantje.

Ura je kazala 13:00 in bil je čas za pričakovano kosilo. Vse dobrote, ki so jih skrbno pripravile ljubeče kuharice, so bile nam veselo postrežene v rokah mladcev in mladenk.

Poleg uživanja ob okusni hrani smo se prepustili ob živi glasbi, ki sta jo skrbno izvajala Matej Urbančič in Niko Oblak.

Nadaljeval smo s kulturnim programom ob 19. uri. Prizor, ki so ga napisali kulturniki, je navdihnila serija »Zac y Cody«, ki prikazuje dvojčka, ki se po petnajstih letih vračata v hotel kot v otroštvu. Skupno sta porajala, da se med samo potrebujeta, saj skupno rasteta ter

se potrebujeta. Prizor je očaral gledalce, ne le zaradi svežine besedila, temveč tudi zaradi nalezljivega veselja igralcev. Zapeli smo še Mladinsko himno in tako zaključili program.

Sledila je prosta zabava ob glasbi skupine »Km 43«, ki je, skupaj z okusno hrano, razvnela plesalce in pričarala nepozabno noč.

Mladina Našega doma bi se rada zahvalila vsem, ki so na različne načine prispevali k uspehu Mladinskega dne.

Mladina Našega doma

UČENJE MALO DRUGAČE | *Jegličeva šola v prvi polovici leta*

V pravih šolah ni vse samo pisanje in učenje, treba je tudi graditi in povezovati družine, da odkrijejo lepoto druženja in skupnega dela.

V prvi polovici leta smo se v naši Jegličevi šoli kar živahno učili in se tudi zabavali v družinskem veselju. Kako lepo je, da odkrivamo lepoto slovenskih korenin, ki smo jih pridobili v srcu naših družin in tudi v njih še naprej rastemo in širimo to bogastvo.

Tako smo, poleg navadnega sobotnega pouka, tudi praznovali Očetovski dan. Najprej so očki na zanimivimi zvoki pomagali pripovedovati pravljico »Zlatolaska in trije medvedki«, ki so jo otroci prebrali in potem smo dokazali, da so očki naših družin pravi junaki. Gospodična Tina Mehle por. Ahlin je pripravila zabaven prizor, Andrej Kavčič je pa uredil digitalno vizualno pomoč, pri ka-

teri se je pokazalo, kako se dandanes naši očetje ukvarjajo tudi z gospodinstvom in nakupovanjem, naslikali smo kako je bilo nekdanj in kako je danes. Čeprav nimajo obleke spiderman-a, ironman-a in batman-a, pod vsakdanjem oblačilom tudi bivajo naši družinski heroji, kateri vedno priskočijo na pomoč, ko jih otroci ter mamice potrebujejo. Lepo so otroci zapeli in tudi obdarili starše.

A ne samo očetje, tudi otroci so bili avgusta počaščeni, ko so imeli za otroški dan na razpolago igre s starši, ki so jih pripravile gospodični Mile in Tati Vitrih. Spretnost, otroško srce, veselje v dobri družbi se je vrstilo pri različnih postajah, kjer so mali in veliki prebudili otroško dušo in sanje. Tam ni bilo enega zmagovalca, ampak vsi smo

pridobili lep dan in ga bomo dolgo ohranili v spominu. Hvala vsem družinam, ki nam vedno stojijo ob strani, se pridružijo našim norim idejam ter zaživijo praznovanje z dobro voljo in prijetnim navdušenjem.

Po igrah v spodnjih prostorih smo pa na ta praznik znova dobili v roke kartončke za tombolo, ki jih je še ročno narisala gospa Marjana Batagelj, ustanoviteljica naše šole. Nestrpnost so otroci čakali na klic števil, da bi dobili zaželeno darilo, ki so ga starši poskrbeli za vse otroke. Kot pravi Slovenci se naša praznovanja ne morejo končati brez dobre zakuske. Tako smo s polnim srcem in želodcem poslovali in se že za naprej veselili naslednjega praznovanja, materinskega dne. Lep pozdrav,

učiteljstvo Jegličeve sole

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je obvestil o spremembah v postopku za oddajo vlog pri razpisu sredstev za slovenska društva po svetu.

Oddaja vlog se bo vršila prek spleta, navodila bodo objavljena z razpisom. Potrebna je pa predhodna registracija vsakega interesenta v sistemu SI-PASS, ki je zelo enostavna in za katero je potreben le elektronski naslov.

Registracijo lahko že zdaj opravite na tej povezavi:

SPLETNA STRAN ZA REGISTRACIJO SI-PASS RAČUNA: [Spletna prijava in e-podpis \(SI-PASS\) » SI-TRUST / Državni center za storitve zaupanja \(gov.si\)](#) oziroma <https://www.si-trust.gov.si/si/si-pass/>

Navodila so povzeta v naslednjem posnetku:

VIDEO NAVODILA ZA REGISTRACIJO SI-PASS RAČUNA: [Registracija v SI PASS / Registration in the SI-PASS system - YouTube](#) oziroma <https://www.youtube.com/watch?v=YO2T1VhXbq0&t=1s>

Biti človek, čimbolj!

To misel je izrekel protagonist najbolj znane romana Alojza Rebule "V Sibilinem vetru", in ta koncept je bil izbran za vodilno temo 59. študijskih dni Draga, ki so konec avgusta in v začetku septembra potekali na Opčinah pri Trstu. Na teh srečanjih, ki so bila posvečena 100. obletnici rojstva Alojza Rebule, so bile obravnavane številne ključne teme, ki so bile Rebulovemu srcu najbližje - starodavna modrost v kontekstu sodobne tehnologije, dileme evropske demokracije, vloga krščanstva in umetnosti ter, kar je najbolj relevantno, vezi, ki povezujejo Slovence na različnih koncih sveta.

Med drugimi dogodki lahko izpostavimo podelitev 13. Peterlinove nagrade dr. Valentinu Inzku, uglednemu koroškemu Slovincu in

ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 2024

diplomatu. Kot predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS), ki ima dolgoletno kariero kot visoki predstavnik EU za Bosno in Hercegovino, utelesi transnacionalno naravo slovenske identitete, o kateri se je na Dragi razpravljalo. Dr. Inzko je v zahvali poudaril, da sprejme nagrado ne zase, ampak v imenu vseh "neznanih kulturnih delavcev", ki neutrudno ohranjajo slovensko besedo, pesem, običaje in narodno identiteto.

Pojem slovenske narodne identitete v različnih prostorih: Slovenija, slovenske manjšine v sosednjih državah in slovenska diaspora v oddaljenih deželah je bil osrednji del razprave. Z vprašanjem: "Tri Slovenije - ena domovina?" je okrogla miza združila panel strokovnjakov, od katerih je vsak predstavljal različen vidik slovenske izkušnje. Dr. Ignacija Fridl Jarc, nekdanja državna sekretarka na slovenskem Ministrstvu za kulturo in trenutna programska direktorica Slovenske maticе, je prinesla vpogled iz srca slovenskih kulturnih institucij. Dr. Devan Jagodic, tržaški Slovenec in direktor Slovenskega raziskovalnega inštituta (SLORI), je ponudil perspektive slovenske manjšine v Italiji. Mariana Poznič, odvetnica iz Buenos Airesa, aktivna v slo-

venskih organizacijah v Argentini, urednica tednika Svoboda Slovenija in članica Sveta Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu, je prispevala glas izseljenstva. Razprava je strokovno vodila Erika Jazbar, novinarica in kulturna komentarka.

Dr. Fridl Jarc je odprla razpravo s poudarkom na ključni vlogi Slovenske maticе pri povezovanju vseh akterjev slovenske kulture, vključno s tistimi zunaj meja Slovenije. Poudarila je, da »matica« ne pomeni le domovine, temveč tudi žarišče in stičišče. Na podlagi svojih izkušenj z dogodki na Slovenski matici je trdila, da potrebujemo Slovence v zamejstvu in po svetu, da nam pričujejo o slovenstvu. »Te nadvse pomembne teme, slovenstva, ne smemo prepustiti zakonodajni in predpisom,« je izjavila. Razširila svojo točko s poetično vizijo slovenske identitete, prebrana iz odlomka iz nove knjige, ki jo pripravljajo pri Slovenski matici, iz dnevnih zapisov Alojza Rebule, kjer pisatelj govori o slovenstvu. »Slovenstvo je temelj, ki ga nosi Slovenec v svojem srcu,« je dejala. »Slovenstvo bomo ohranjali, če bomo nosili v srcu krščanski etos, eros, to je ljubezen in vitalizem, ter etos, ki je narodna zavest.« Še

posebej je opozorila na primanjkljaj erosa oziroma ljubezni do slovenstva v sami Sloveniji in vzpona tako imenovanega prebujenstva (woke ideologije). »Zakaj smo ljubezen do slovenstva izgubili?« je vprašala in izzvala občinstvo k razmisleku o tem ključnem vprašanju. Nato se je obrnila k sodobnim vprašanjem in opozorila na nevarnosti izključevalnih ideologij in na to, kar je poimenovala »teror besede« določenih ideoloških skupin v Sloveniji. Pozvala je k ponosu na slovensko identiteto, čeprav je priznala trenutne delitve med Slovenci glede tega vprašanja.

Dr. Devan Jagodic je nadaljeval s sociološkim pogledom na slovensko skupnost v italijanskem zamejstvu. Naslikal je sliko skup-

nadaljuje →

ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 2024

nosti v spremembah, ki obstaja v tem, kar je poimenoval »tekoča družba«, kjer tradicionalne meje izgubljajo svoj pomen. Jagodic je predstavil fascinirane raziskovalne ugotovitve, ki so razkrile kompleksen mozaik identitet in jezikovnih položajev med Slovenci v Italiji. Po raziskavah SLORI-ja slovenska skupnost v Furlaniji - Julijski krajini šteje približno 64.000 ljudi, razdeljenih v tri glavne skupine. Osrednjo manjšino okoli 20.000 sestavlja narodno zavedni Slovenci. Drugih 17.000 obstaja na obrobju, s šibkejšim občutkom narodne identitete. Največja skupina, ki šteje okoli 27.000, obstaja zunaj manjšinske skupnosti in nima močnega občutka narodne zavesti. Jagodičeva predstavitev je poudarila pomen slovenskih vrtcev in šol na Tržaškem, pri čemer je opozoril, da danes polovica njihovih diplomantov nadaljuje izobraževanje na slovenskih univerzah. To dejstvo je podčrtalo trajno vitalnost slovenske kulture v regiji, čeprav se sooča z izzivi asimilacije in spreminjajočih se identitet.

Perspektiva se je nato preselila na drugo stran zemeljske oble, ko je Mariana Poznič delila vpogled iz slovenske politične emigracije v Argentini. Spomnila je občinstvo na edinstven značaj tega izseljenskega vala, ki je zapustil Slovenijo leta 1945 in je v veliki meri sestavljala izobražena elita, premožni posamezniki in politične osebnosti. To jih razlikuje od zgodnejših in poznejših migracij, ki so bile predvsem posledica ekonomskih dejavnikov. Pozničeva je govorila o predanosti za ohranjanje slovenske kulture. Opisala je, kako je veliko ljudi delalo za slovenstvo, z mladimi, ki so ob sobotah obiskovali dodatne slovenske šole. Goreča želja političnih izseljencev po demokratični in samostojni Sloveniji je bila osrednja tema njene predavitve. »V ospredju je bila seveda demokratična,« je pojasnila Pozničeva, »saj so morali zapustiti domovino zaradi (komunističnega) nasilja, ko so morali reševati svoja življenja.« Ta zgodovinski kontekst, je trdila, še naprej oblikuje identiteto in prioritete Slovencev v Argentini do današnjega dne.

Ko je razprava napredovala, je postalo jasno, da se tri Slovenije - matična domovina, obmejne regije in izseljenstvo - soočajo z edinstvenimi izzivi, a si delijo skupno nit skrbi za ohranjanje in razvoj slovenske identitete. Dr. Fridl Jarc je poudarila potrebo po načrtih in smernicah iz prestolnice o tem, kako raz-

vijati slovenstvo na vseh koordinatah sveta. Poudarila je, da potrebujemo Slovence po svetu, da nam prinesejo temeljno sporočilo o slovenstvu.

Dr. Jagodic se je poglobil v spreminjajoče se pokrajine slovenske identitete v Italiji. Govoril je o pozitivnih spremembah, ki so jih prinesli evropski integracijski procesi, demokratizacija Slovenije in njen vstop v Evropsko unijo. Ti dogodki so izboljšali odnose z italijansko večino in povečali zanimanje za slovensko kulturo, kar dokazuje stalen vpis v slovenske šole in vrtce. Vendar je Jagodic opozoril tudi na izzive, ki jih prinašajo te spremembe. Krepitev odnosov z italijansko večino preoblikuje družbeno tkivo skupnosti. Globalizacija je zmanjšala razdaljo med manjšino in večino, pri čemer so mladi vedno bolj poenoteni s sodobnimi kulturnimi in potrošniškimi modeli. Nekoč narodno homogena okolja se spreminjajo, z rahljanjem in kontaminiranjem nastajajo hibridne in večplastne identitete.

Mariana Poznič je odmevala te občutke iz argentinske perspektive. Poudarila je vitalni pomen ohranjanja povezav s Slovenijo za Slovence, ki živijo v tujini. »Izseljenec ne živi v slovenskem okolju,« je pojasnila. »Slovenščino lahko uporablja le doma in v slovenskem domu.« Poudarila je, da Slovenci v izseljenstvu potrebujejo vse vrste stikov za ohranjanje svoje identitete in opozorila, da vsak slovenski obisk v Argentini poživijo slovensko zavest in daje nov zagon skupnosti.

Ko se je razprava obrnila k načinom krepitev povezav med tremi Slovenijami, se je pojavilo več konkretnih predlogov. Dr. Jagodic je predlagal, da bi moral vsak dijak iz obmejnih regij preživeti del šolskega obdobja v Sloveniji. Zagovarjal je tudi spodbujanje obiskov slovenskih šol v obmejne regije in obogatitev učnih načrtov z več vsebinami o Slovencih v tujini.

Pozničeva je poudarila potrebo po stalnem

razmisleku o identiteti znotraj slovenske skupnosti v Argentini. Opisala je, kako se argentinski Slovenci danes premikajo med dvema mejnikoma svoje identitete: iz dveh tujin in nobene domovine, kot je opisano v romanu Zorka Simčiča »Človek na obeh straneh stene«, do drugega, ki praznuje rojstvo novih domovin, kot je naslovljena monografija Helene Jaklitsch.

Dr. Fridl Jarc je zaključila razpravo s poudarkom na potrebi po spodbujanju zavedanja o Slovencih zunaj meja Republike Slovenije. Poudarila je pomen sporočanja, koliko truda je bilo vložnega v pridobitev suverene in samostojne države ter koliko generacij je moralo preživeti grenke izkušnje, da bi ohranili slovenstvo.

Ko se je okrogla miza v Dragi bližala koncu, so se udeleženci vrnili k osrednjemu vprašanju: Ali lahko tri Slovenije - lastna Slovenija, slovenska manjšina v sosednjih državah in slovenska diaspora po svetu - resnično stopijo skupaj v eno celoto? Zdi se da je odgovor tako da kot ne.

Da, v smislu, da imajo vsi Slovenci, ne glede na to, kje živijo, skupno dediščino in zgodovino. Vezi, ki Slovence povezujejo - jezik, kultura, občutek pripadnosti edinstvenemu narodu - so še vedno močne, tudi prek meja in generacij. Ponos na to, da smo Slovenci, je globok in se kaže na različne načine, bodisi s kulturnimi festivali, jezikovnimi šolami ali preprosto s prenašanjem slovenskih tradicij na naslednje generacije.

Toda odgovor je tudi ne, in sicer v smislu, da ima vsaka od teh skupnosti svoje edinstvene izzive in izkušnje. Slovenska manjšina v Italiji ni enaka slovenski diaspori v Argentini, prav tako ni enaka Slovincem, ki živijo v sami Sloveniji. Vsaka skupnost se sooča z različnimi pritiski, bodisi političnimi, družbenimi ali kulturnimi, in ti pritiski oblikujejo njihovo razumevanje slovenske identitete.

Študijski dnevi »Draga« so vsakoletna kulturna in izobraževalna prireditve, ki jo na prvi konec tedna v septembru prireja Društvo slovenskih izobražencev iz Trsta. To je krona celoletne sezone, ki obsega kakih 40 »ponedeljkovih večerov« na sedežu v mestu.

Od leta 1966, ko se je pobuda začela, do leta 1976 so bili študijski dnevi v vasi Draga nedaleč od Bazovice. Potem so se preselili v park Finžgarjevega doma na Opčinah, prej na prosto, potem pod velik šotor. Ime omenjene vasi pa se je tako prijelo pri označevanju srečanja, da je kar ostalo oznaka študijskih dni.

Letošnja »Draga« je bila 59. po vrsti in je po obliki ostala zvesta tradiciji: štiri predavanja ali okrogle mize (v petek in soboto popoldne ter v nedeljo dopoldne in popoldne), kulturni večer v soboto (koncert, film ali podobno), nedeljska maša pod šotorom, »Draga mladih«, ki jo v soboto dopoldne priredijo mladi po svojem

okusu, izročitev, letos že trinajstič, Peterlinove nagrade zaslužnemu kulturnemu ali družbenemu delavcu v spomin na dolgoletno dušo študijskih dni, prof. Jožeta Peterlina (1911–1976). Predavanja in debate prireditelji v teku naslednjega leta natisnejo v posebnih zbornikih, zadnja leta pa jim je mogoče slediti tudi na spletu.

Na začetku so bili študijski dnevi posvečeni zlasti dialogu med slovenskimi katoličani na Tržaškem, Goriškem in Korškem ter želji po uveljavljanju pogledov II. vatikanskega koncila. Potem se je program raztegnil tudi na aktualna splošna kulturna, družbena in znanstvena vprašanja ter na drugače misleče iz zamejstva in matične Slovenije. Prireditelji pa so vedno pospeševali stike med vsemi »tremi Slovenijami«: zamejstvom, matico in zdomstvom. Rdeča nit vseh srečanj pa ostajajo vrednote slovenstva, krščanstva in demokracije.

V času rahle politične odjuge v času Staneta Kavčiča je prišlo do dialoga tudi s krogi blizu oblasti v Sloveniji, a kmalu nato do hude zaostitve z odpovedmi predavanj, prepovedjo udeležbe predavateljev in občinstva iz Slovenije, zaničevalnimi kampanjami v matičnem in z njim povezanim zamejskem tisku. Kako je bila pri tem soudeležena Udba, je podrobno popisal Igor Omerza v knjigi Karla – Udba o Dragi.

Še pred »slovensko pomladjo« so se v Dragi ob ostalih osebnostih iz zamejstva in zdomstva zvrstili kot predavatelji poznejši najvidnejši graditelji slovenske demokratične in neodvisne države. Tudi po tej »slavni dobi« pa ostajajo študijski dnevi dragoceni in koristni za ves slovenski prostor, saj problemov, o katerih moramo kot posamezniki in kot narod razmišljati, zlepa ne zmanjka ...

Ivo Jevnikar

Združuje jih skupna dediščina, ločujejo pa jih življenjske izkušnje, ki jih prinaša biti Slovenec v zelo različnih delih sveta.

Na koncu je prihodnost slovenske identitete v tem, da sprejme tako skupne značilnosti kot razlike med tremi Slovenci. Z globalizacijo, ki še naprej preoblikuje svet, postaja zamisel o fiksni, enkratni nacionalni identiteti vse manj relevantna. Za Slovence to pomeni iskanje novih načinov povezovanja, bodisi prek digitalnih platform, kulturnih izmenjav ali bolj tradicionalnih sredstev, kot sta jezik in izobraževanje.

Izziv za Slovenijo kot državo je, da podpreta prizadevanja in spodbuja občutek pripadnosti, ki presega meje in generacije. To ne pomeni le priznavanja prispevka diaspore in manjšinskih skupnosti, temveč tudi aktivno sodelovanje z njimi ter ustvarjanje priložnosti za izmenjavo in sodelovanje.

Na koncu na vprašanje, ali zasnova »Tri Slovenije - ena domovina« lahko obstaja, morda ni preprostega odgovora. Jasno pa je, da se ideja o slovenski identiteti razvija, in da ta razvoj prinaša možnosti za bogatejši in bolj vključujoč občutek, kaj pomeni biti Slovenec v 21. stoletju. Kot nas opominjajo besede Alojza Rebule, biti človek, kolikor je le mogoče, pomeni sprejemati kompleksnost in si prizadevati za povezanost, tudi prek velikih razdalj, ki nas ločujejo. In prav ti študijski dnevi Draga omogočajo, da so Opčine pri Trstu za tri dni postale mikrokozmos slovenskega sveta, kjer so se srečale različne perspektive in izkušnje.

Marko Gaser

Fotografije: revija Mladika

PROGRAM 59. ŠTUDIJSKIH DNEVOV DRAGA

PETEK, 30. AVGUSTA 2024

- Ob 16.30 Marko Marinčič, Tina Paljk in Ernest Ženko - Vergilij versus ChatGPT? Vloga klasične izobrazbe v dobi umetne inteligence

SOBOTA, 31. AVGUSTA 2024

- DRAGA MLADIH 2024 Ob 10. uri Ana Oberlintner, Matjaž Valant in Tomaž Žagar - E-Draga – Energetika prihodnosti
- Ob 16.30 Peter Jambreč Evropska unija in kriza demokracije
- Ob 19. uri dokumentarni film: Epifanija zemlje in duha Alojz Rebula v zanosu besede in šepetanju vere Scenarij: Igor Škamperle, režija: Marija Breclj (2005)

NEDELJA, 1. SEPTEMBRA 2024

- Ob 9. uri sveta maša, mašuje p. Branko Cestnik
- Ob 10.30 Branko Cestnik - Umetnost in vera
- Ob 15.30 Slovesna izročitev 13. Peterlinove nagrade (Valentin Inzko)
- Ob 16. uri Ignacija Fridl Jarc, Devan Jagodic in Mariana Poznič - Tri Slovenije – ena domovina? Narodne povezave med matico, zamejstvom in zdomstvom

KOLEDAR

5. oktobra

Peš romanje v Luján

13. oktobra

68. Obletnica Našega doma San Justo

19. oktobra

75. obletnica Baragove šole

19. oktobra

55. Pevsko Glasbeni Večer

20. oktobra

Materinski dan

27. oktobra

Pristavski dan

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

SRCE

V nedeljo, 29. septembra, bo svetovni dan srca. Ta dan smo povabljeni, da se za hip ustavimo, prisluhnemo srcu in ga bolje spoznamo.

Srce deluje neodvisno od naše volje, vendar pa je prav naša volja zelo pomembna za zdravje srca. Tudi od nas je odvisno, ali bo srce dobro delalo v pozno starost. Vzrokov za srčne bolezni je veliko, mnoge od njih pa lahko odpravimo ali celo preprečimo sami.

Ta dan pa tudi pomislimo na duhovno zdravje našega srca. Lepo je blaženi škof Anton Martin Slomšek pred dvesto leti napisal:

“V čistem srcu Bog prebiva, z njim veselje duša uživa. Kjer je v srcu Bog doma,

tam se uživa sreča vsa!”

Napisal je tudi:

“Veselo srce podaljša naše dni. Toda naša dobra volja mora biti za dušo in telo zdravilo, ne ugonobilo.”

O srcu nam govori tudi mnogo pregovorov:

• Smrt se ga boji, ker ima levje srce. (arabski pregovor)

• Dom je tam, kjer je srce. (angleški pregovor)

• Če srce ni na mestu, gledaš, pa ne vidiš, poslušáš, pa ne slišiš, ješ in ne okusiš. (kitajski pregovor)

• Srce se nikoli ne moti. (italijanski pregovor)

• Popolna blaženost raste samo v mirnem srcu. (hindujski pregovor)

• Zlomljena roka se zaceli, zlomljeno srce nikoli. (perzijski pregovor)

• Kdor ima velika usta, ima majhno srce. (judovski pregovor)

• Česar oko ne vidi, srce ne želi. (slovenski pregovor)

• Besede iz srca sežejo do srca, besede z jezika sežejo najdlje do ušes. (arabski pregovor)

• Daleč od oči - daleč od srca. (slovenski pregovor)

• Plemenit človek nikoli ne izgubi otroškega srca. (kitajski pregovor)

• Srce, ki ljubi, ne gleda na lepoto. (asirski pregovor)

• Česar je polno srce, rado iz ust gre. (slovenski pregovor)

• Kdor ima Boga v srcu, temu ni treba romati v Rim. (nemški pregovor)

Izbral: Jože Jan

“Mati, pod tvojim pogledom iščemo enotnost”

PEŠ ROMANJE V LUJÁN

Sobota 5. Oktobra

«Česa ne storimo za prijatelja? Za prijatelje ni nič preveč!»
J. Nestroy - Pavel Golia

68. OBLETNICA NAŠEGA DOMA

Nedelja, 13. oktobra 2024

11.45 Zbiranje predstavnikov domov in narodnih noš na trgu pred sanhuško stolnico.

12.00 Sv. maša v sanhuški stolnici za vse žive in rajne rojake iz okraja.
Poje MPZ San Justo - zborovodja prof. Diego Pérez

13.15 V Našem domu dobrodošlica navzočim in petje himen.

13.30 Skupno kosilo.
Prijava za kosilo sprejemata:
Sonja Miklič - Tel. 15 6282 2061
Marko Trpin - Tel. 15 5630 5041

16.30 Kulturni program v zgornji dvorani.
Na odru Frida Beznika uprizoritev veseloigre

UTOPLJENEC

J. Nestroy - Pavel Golia

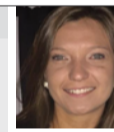
v izvedbi gledališke skupine Našega doma v režiji Ivane Tekavec.
Prostovoljni prispevki.

18.00 Prosta zabava na dvorišču ob zvokih skupine POTOMCI

Na ogled razstava ročnih del.

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Naš Dom San Justo, H. Yrigoyen 2756, San Justo, Buenos Aires

“Tudi če bi hodil po globeli smrtne sence, se ne bojim hudega, ker si ti z menoj, tvoja palica in tvoja opora, ti me tolažita.”
(PSALMI 23:4)

V 36. letu starosti je v sredo, 18. septembra, odšla k Bogu naša draga

† VERÓNICA KOCMUR POROČENA D'AGOSTIN

Ob neizmerno boleči izgubi se srčno zahvaljujemo vsem, ki ste nam bili v pomoč in oporo v tem težkem trenutku. Iskrena zahvala g. Franciju Cukjatiju in g. Robertu Brestu za molitev ob krsti in za pogrebno sveto mašo. Iz srca se vsem zahvaljujemo za izrečene besede sožalja, tolažbe, za darovane svete maše, za molitve, za sožalna pisma, za cvetje, za petje med mašo in darove.

Globoko hvaležnost čutimo in iskreno zahvalo izrekamo žalujoči:
mož Mauro ter sinova Felipe in Luka; mati María in oče Darko, tašča Ani in tast Alberto; brata Cecilia in Daniel; svaki Mariana, Federico, Leonardo, Lucía, Fernando in Naiara; nečaki Tina, Peter, Sofi, Agus, Fabri, Cati, Emi, Jóse in Justi; ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, ZDA, Slovenija, Luxemburg

Moja duša je v rokah Gospodovih in nobena tesnoba je ne bo vznemirila. Večno se bo radovala v živem Bogu!

3. septembra 2024 je odšla k ljubljenu Očetu naša draga mama in stara mama

† MARIJA ERJAVEC roj. STANONIK

Ostala boš vedno v naših srcih!

Iskrena hvala vsem, ki ste z njo delili življenje, vero in prijateljstvo ter vsem, ki ste nas spremljali z molitvijo. Posebno se zahvaljujemo škofu msgr. Marcelu Julianu Margni, sobratom duhovnikom iz škofije Avellaneda-Lanus, g. Toniju Burja in g. Robertu Brestu.

Žalujoči:

Sinovi Pavel, Janko in Lojze z družinami ter sestra Francka z družino.

Buenos Aires, Slovenija, Misiones, Calafate

Svobodno Slovenijo podpirajo

